

Prakvality.

Část I.

První filosofické představy o povaze hmoty a původu jejích vlastností se rozvíjejí pravděpodobně současně v různých civilizacích kolem 7. století před naším letopočtem. V Persii je to Zarathustra (Zoroaster), v Indii Buddha, v Číně Lao-c' a Konfucius a v Řecku filosofové Milétské školy, jejímž zakladatelem byl Tháles z Milétu (625-547 př.n.l.).

Všechna tato přírodně filosofická učení mají společné rysy:

- 1) Kosmologický přístup. Výuku o povaze věcí a jejích vlastností jako součást učení o vesmíru jako celku, kde vlastnosti hmoty se řídí podle vlastností vesmíru.
- 2) Dualismus. Základním postulátem každé přírodní filosofie je existence páru protikladů.

V následující tabulce jsou vidět tři základní etapy vývoje nazírání na tuto problematiku v řecké filosofii, která je nejbližší našemu vnímání a nejvíce ovlivnila astrologii:

Empedokles	oheň	vzduch	voda	země
Platón	čtyřstěn tetrahedron	osmistěn octahedron	dvacetistěn icosahedron	šestistěn hexahedron (cube)
Aristoteles	teplo+sucho	teplo+vlhko	chladno+vlhko	chladno+sucho

Jako první formalizoval tyto principy Empedokles (cca 490-430 př.n.l.). Ve svém díle Tetrasomia – doktrína o čtyřech živlech uvádí, že základem veškeré materie jsou čtyři živly: oheň, vzduch, voda a země. Podle jeho názoru jsou živly nejen materiální, ale i duchovní esence. Tyto živly jsou aktivizovány interakcí dvou velkých životních energií, Lásky a Sváru (Eros a Eris). Tedy pasivní ženské a agresivní mužské energie (obdoba východní tradice Jin a Jang).

Potom přichází Platón (427-347 př.n.l.) se svou představou vesmíru v dialogu Timaios. Podle něho živly jsou tělesa a těleso má svůj povrch a výšku. Jejich plocha se skládá z trojúhelníků, přitom všechny trojúhelníky jsou odvozeny ze dvou základních:

- a) rovnoramenného pravoúhlého trojúhelníku
- b) z pravoúhlého trojúhelníku, jehož přepona je dvakrát větší než kratší odvěsna. Jeho zdvojením vzniká rovnostranný trojúhelník.

Platón vybírá čtyři dokonalá tělesa, to jsou ta, která je možné složit z uvedených dvou základních trojúhelníků a jimiž lze zároveň opsat kouli – podobu dokonalého věčného života. Tím dostává:

Čtyřstěn (tetrahedron)	živel oheň
Osmistěn (octahedron)	živel vzduch
Dvacetistěn (icosahedron)	živel voda
Šestistěn (hexahedron)	živel země

Protože země je nejméně pohyblivá, náleží jí tvar krychle, která je nejstabilnější. Naopak ohni je dán nejvíce pohyblivý a nejostřejší tvar čtyřstěn. Vodě je dán tvar nejméně pohyblivý, s nejmenší ostrostí a největší velikostí, dvacetistěn. Vzduchu byl dán tvar středně pohyblivý,

středně velký a středně ostrý, osmistěn. Z tvarů těchto těles Platón objasňuje vlastnosti a vzájemný poměr živlů.

Aristoteles (384-322 př.n.l.) jde jiným směrem. Rozvíjí Empedoklovu teorii živlů o prakvality a přivádí ji k logické dokonalosti. Jeho výklad se stává výchozím bodem pro teorii živlů v pozdějších stoletích. Podle názoru Aristotela nejsou čtyři známé živly materiální, nýbrž jsou pouze různými projevy prvotních stavů hmoty. Prvotní hmota se projevuje ve dvou párech protikladných prakvalit tepla – chladu a sucha – vlhka. Kombinací těchto prakvalit pak dochází k projevení čtyř základních živlů: ohně, vzduchu, země a vody. V důsledku sloučení živlů v nejrůznějších kombinacích je možné tvoření složitých těl s různými vlastnostmi.

Důležitým momentem v učení Aristotela je schopnost živlů ke vzájemné proměně (transformaci). Každý živel může být přeměněn na jiný živel díky prakvalitě, kterou mají společnou. Tímto způsobem se může stát oheň vzduchem prostřednictvím působení tepla, vzduch se může stát vodou prostřednictvím vlhka, voda se může stát zemí působením chladu a země se může stát ohněm působením sucha. Jde o takzvanou rotaci živlů (ta je později fundamentem práce alchymistů), která je základem každé transformace. To je možné proto, jelikož každý živel je pouze jedno ze skupenství jediné prvotní hmoty definované kombinací prakvalit. Protože argumenty starých filosofických škol jsou logické, získalo Aristotelovo učení širokého rozšíření. Bylo populární zejména v arabském světě a středověké Evropě, k čemuž přispělo, že bylo vybráno jako základ přírodní filozofie křesťanské církve.

Na přelomu 16. a 17. století, anglický astrolog a mág John Dee (1527-1609) píše svou Hieroglyfickou monádu (1624). John Dee začíná:

Teorém I.

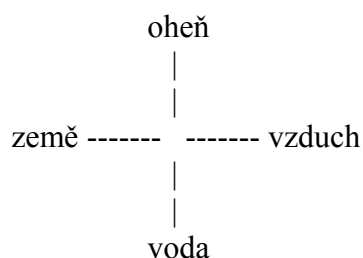
Přímou čarou a kruhem bylo ve světle způsobeno první jednoduché vyobrazení a zpodobnění věcí (jsoucích) i oněch nejsoucích, závojem přírody skrytých (1)

(1) Autor překladu D.Ž. Bor (Vladislav Zadrobílek) k tomu říká: Dee naráží na to, že všechno vzniklo z kruhu, tj. ze SLUNCE, a z přímky tj. z PAPRSKU. Toto vyzáření představuje číslici deset, v níž 1 je paprsek a 0 kruh Slunce...

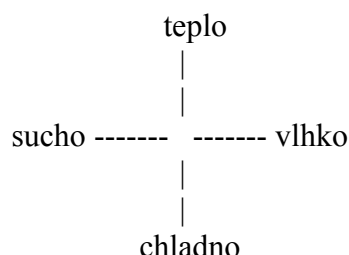
Teorém VII.

Elementy, které jsou velmi rozdílné svým přirozeným místům a jejichž homogenní části jsou rozptýlené, budou se lidé experimentem učit navraceti přirozeným způsobem zpět na jejich místo, takže není zcela od věci vyznačit tajemství oněch čtyř elementů (z nichž mohou být uvolněny všechny elementární věci) čtyřmi přímkami, rozbíhajícími se z jednoho jediného a nedělitelného bodu do čtyř od sebe odvrácených stran.

Nejstarší podobou řeckého čísla X byl rovnoramenný kříž. Z tohoto pohledu můžeme aplikovat grafickou ukázkou živlů:

nebo prakvalit:

Jiný, český hermetik Pierre de Lasenic (Petr Kohout) ve své Teorii Universalismu říká:

Kosmické bytí počíná jedničkou, před ním jest nepředstavitelno, nekonečno, nebytí. Ten, jenž není, nic, nula. Jednička je číslem; nula jest něčím, co stojí nad každým počtem. Jednička nezplodí nikdy nulu, ale nula může zploditi jedničku prostě tím, že se zrcadlí sama v sobě:

$$\begin{array}{c} 0 \\ - \\ 0 \end{array} = 1$$

Můžeme dále rozvinout tuto tezi tím, že si uvědomíme, že obraz v zrcadle je obrácený, tedy vlastně protikladný, a navíc je jenom odrazem, takže pasivní. Znovu se tedy dostáváme k dvojici protikladů. K tomu, aby mohlo nastat další tvoření, je třeba dvojku, tedy druhou dvojici protikladů. Symbolicky to můžeme zobrazit:

$$\begin{array}{ccc} 0 & & 0 \\ - & X & - \\ 0 & & 0 \end{array}$$

X představuje kříž, vzájemné propojení dvou dvojic protikladů, zároveň tento obrázek může zobrazovat představu vztahu : $8 \times 8 = 64 = 10 = X$

10. února 2010, kdy mi bylo toto symbolické zobrazení zjeveno, jsem dosáhl věku 64 let.

Teplo a chladno jsou energetické principy, a proto byly nazvány aktivními. Sucho a vlhko pasivními. Kromě toho teplo je považováno za mnohem aktivnější než chladno a podobně sucho je mnohem aktivnější než vlhko. To můžeme vyjádřit ve smyslu aktivity symbolicky takto:

teplo	++
chladno	+-
sucho	-+
vlhko	--

Teplo a vlhko společně v nejobecnějším smyslu poskytují pohyb a život. Opak, dvojice chladno a sucho, si můžeme představit jako rušitele životního pohybu, smrt. Ve skutečnosti se prakvality nenacházejí „čisté“, jejich praktické sloučeniny tvoří, jak jsme již řekli, známé

živly. Všechna existence je dočasná směs čtyř živlů a síla, která je udržuje pohromadě, je napětí mezi protiklady. Možné kombinace prakvalit jsou pouze čtyři, protože ostatní jsou navzájem protichůdné, a tím se zničí. Možné kombinace tedy jsou:

teplo + sucho	= oheň	+++ -
teplo + vlhko	= vzduch	++ - -
chladno + sucho	= země	- - ++
chladno + vlhko	= voda	- - - +

Opačně lze zároveň říct, že:

Teplo (T) v sobě obsahuje živel ohně a vzduchu.

Chladno (CH) v sobě obsahuje živel země a vody.

Sucho (S) v sobě obsahuje živel ohně a země.

Vlhko (V) v sobě obsahuje živel vody a vzduchu.

Také jsme řekli, že živly nejsou neproměnné, je možné je změnit na jiný živel formou výměny jedné z jejich prakvalit. Proces změny však není náhodný, ale cyklický. Cyklus tohoto procesu byl popsán výše, a není tedy libovolný. Aristoteles nazval tento proces: bytí a stávání se.

Od živlových kombinací se potom odvíjí metodika stanovení temperamentu nebo tělesných tekutin (humorů). Tyto oblasti použití si popíšeme až v dalších pokračováních.

Jak je dáno v nadpisu článku, nás zajímají v této části především prakvality jako primární základ.

Pro možnost jejich přímého praktického využití v astrologii je přinejmenším potřeba stanovit:

- 1) Jaké je správné přiřazení prakvalit planetám a znamením.
- 2) Kvantitativní poměr prakvalit přiřazených planetám a znamením.
- 3) Algoritmus aplikace v astrologii.

Jedním ze základních postupů starých astrologů bylo určení poměru těchto prakvalit v natálním horoskopu. Prvotním zdrojem pro astrologii se stalo dílo Ptolemaia Tetrabiblos, zejména jeho první část (kniha 1, kapitola 4 a další), kde se tato otázka probírá. Prvním krokem muselo tedy nutně být přiřazení jednotlivých prakvalit planetám a znamením. Začneme planetami. Zde se objevuje první problém: přiřazení prakvalit planetám nebylo u všech astrologů jednotné. Stav ukazuje následující tabulka:

	Slunce	Luna	Merkur	Venuše	Mars	Jupiter	Saturn
Ptolemaios	T+S	T+V	CH+S	T+V	T+S	T+V	CH+S
Abu Ma'shar	T+S	CH+V	CH+S	CH+V	T+S	T+V	CH+S

stejně tak Al-Biruni, Ibn Ezra, Lilly...

Kusyar	T+S	CH+V	CH+S	T+V	T+S	T+V	CH+S
Morinus	T+S	CH+V	CH+S	T+V	T+S	T+S	CH+S

stejně tak Kefer, Wronski, Yelow...

Rozdíly (tučně vyznačené) jsou zřejmé u Luny u Ptolemaia, ale zejména u Venuše a Jupitera. Zde je také zřejmé, že Keferovou inspirací bylo i Morinovo dílo.

Pro znamení je přiřazení vesměs stejné a ukazuje ho následující tabulka:

Beran	Býk	Blíženci	Rak	Lev	Panna
T+S	CH+S	T+V	CH+V	T+S	CH+S
Váhy	Štír	Střelec	Kozoroh	Vodnář	Ryby
T+V	CH+V	T+S	CH+S	T+V	CH+V

Podle kombinací prakvalit je potom vidět jednotlivé živlové trigony:

Beran-Lev-Střelec	Býk-Panna-Kozoroh	Blíženci-Váhy-Vodnář	Rak-Štír-Ryby
T+S	CH+S	T+V	CH+V
oheň	země	vzduch	voda

Vidíme, že u znamení problém není, ale u planet je nejednotnost. Než přistoupíme k možnostem řešení tohoto problému, pokusíme se hledat kvantitativní poměr prakvalit. Pokud je mi známo, tak prvním evropským pokusem kvantitativního přidělení prakvalit planetám je práce německého astrologa Jofranca Offusia (1505-1570) žijícího ve Francii. Ten roku 1570 vydává dílo *De Divina Astrorum facultate, In laruatam Astrologiam*, které se věnuje této otázce.

Sám Offusius sice vychází z Ptolemaia, ale ačkoliv přiznává, že ho velmi obdivuje, je zároveň jeho prvním veřejným kritikem, který upozorňuje na některé jeho omyly. Dokonce říká, že v díle jsou některé věci nedůstojné člověka, který je filosof. Má tím na mysli zejména otázku přiřazení prakvalit k Luně.

IOFRANCI
OFFVSII GERMANI

PHILOMATIS, DE DIVI-

na Astrorum facultate, In laruatam
Astrologiam.

AD

Serenissimam Christianissimamq; Galliae
Reginam.

Quod pauci intelligent, multi reprehendent.

De la Librairie de l'Académie de la Compagnie de la
PARISIIS,

Ex Typographia Iohannis Royerij, in Mathematicis
Typographi Regij.

1570.

Cum priuilegio.

Offusius říká, že Slunce ohřívá a vysušuje, Luna zvlažuje a trochu ochlazuje, Saturn produkuje chlad a sucho, Mars spaluje a vysušuje, Venuše rozděluje vlhkost a trochu tepla, Jupiter zvlhčuje a trochu otepluje a Merkur vysušuje. Otázkou však zůstává hodnota prakvalit v závislosti na postavení planety v orbitě, altitudě, době, kdy zůstává nad horizontem atd. Offusius provádí řadu geometrických a mystických výpočtů, na jejichž konci činí závěr, že objevil tzv. božská čísla, která jsou odvozena ze vzájemných poměrů Platónových těles. Přitom říká, že poměr prakvalit tepla a sucha je jako poměr čtyřstěnu (pyramidy) ku šestistěnu (krychle), poměr tepla a chladu jako poměr čtyřstěnu ku osmistěnu a poměr tepla a vlhka jako poměr osmistěnu ku dvacetistěnu. Božská čísla jsou potom:

Teplo $28 \frac{1}{4}$
 Vlhko $84 \frac{3}{4}$
 Chladno 113 391/512
 Sucho 133 121/512

Celkový součet těchto čísel nám dává 360.

Protože pravidelný dvanáctistěn (dodekaedr) je přiřazován k zemi, odpovídá toto číslo i násobku počtu stěn a hran dvanáctistěnu $12 \times 30 = 360$.

Systém, jakým Offusius dospěl k těmto poměrům a následujícímu přiřazení prakvalit k jednotlivým planetám, nebyl dosud odhalen.

V následující tabulce vidíme jednotlivá přiřazení prakvalit planetám:

	<i>Altitudo montium</i> Caloris	<i>pluvius</i> Humidj	<i>frigoris</i> Frigoris	<i>possessio siccitatis</i> Siccitatis
☉	27			49
☾		100	$6 \frac{303}{512}$	
♄			$107 \frac{11}{64}$	$12 \frac{1}{4}$
♅	$\frac{1}{8}$	16		
♂	1			$12 \frac{1}{4}$
♀				$11 \frac{3}{4}$
♂	$\frac{1}{8}$	$17 \frac{121}{512}$		
Summa	$28 \frac{1}{4}$	$133 \frac{121}{512}$	$113 \frac{391}{512}$	$84 \frac{3}{4}$

Tato tabulka udává základní hodnoty planet. Jejich změnu způsobenou například orbitální dráhou ukazuje následující tabulka:

Saturnus. ♄					Mercurius ♀				
	Cal.	Frig.	Humi.	Sicc.		Calid.	Frig.	Humi.	Sicc.
11763		106 $\frac{2}{3}$		11 $\frac{2}{3}$	288				8 f.
11292		107		11 $\frac{1}{4}$	252				9 f.
10922		107 $\frac{1}{2}$		12 $\frac{1}{4}$	216				10 $\frac{1}{4}$
10502		109		12 $\frac{1}{2}$	180				18
10082		112		13	144				28 $\frac{1}{2}$
Iupiter ♃					Venus ♀				
4744	$\frac{2}{3}$		17		113	$\frac{1}{12}$			7 $\frac{1}{4}$
4420	$\frac{2}{9}$		15 $\frac{1}{2}$		97	$\frac{1}{10}$			12
4296	$\frac{2}{8}$		16		81	$\frac{1}{8}$			18 $\frac{1}{4}$
3772	$\frac{1}{7}$		18		65				36
3448	$\frac{1}{2}$		20		49				62 $\frac{1}{4}$
Mars. ♂					Luna. ☾				
2220	$\frac{1}{3}$			12 f.	35		6 $\frac{1}{2}$	94 $\frac{1}{4}$	
1878	$\frac{2}{3}$			12	88		6 $\frac{1}{2}$	96	
1538	1			12 $\frac{1}{4}$	80		6 $\frac{1}{2}$	100	
1194	3			30 f.	28		7 $\frac{1}{4}$	108	
832	6 $\frac{1}{2}$			60	26		8	121	
Sol. ☉					Quadrantes cuiusq.				
600	26 $\frac{10}{12}$			49 f.	♂	♂	♀	☉	
588	27			49 f.	2731	384	54	$\frac{241}{26}$	
576	27			49	36	0	♀		
564	27 $\frac{1}{2}$			49 $\frac{1}{2}$	1024	144	20 $\frac{1}{2}$		
552	27 $\frac{1}{4}$			49 $\frac{1}{4}$					

Samo řešení je zatíženo chybami danými tehdejší dobou, znalostmi oběžných drah planet, ale hlavním problémem jsou božská čísla, zejména naprosto nevyvážené poměry jednotlivých prakvalit v základní tabulce. Co je však velmi důležité, je upozornění, že množství prakvalit není konstantní, ale proměnlivé v závislosti na poloze planety a dalších atributech.

Proto také J.B. Morinus o 100 let později kritizuje práci Offusia ve 13. knize své *Astrologiae Gallica* a polemizuje nad jejími výsledky. Kritika se netýká pouze Offusia, ale i názorů Ptolemaia a Cardana. Výsledkem je zajímavá tabulka kvantitativního přiřazení prakvalit planetám na str. 283 Morinovy knihy:

	Calor	Frigus	Humor	Siccitas
☉	5½			2
☾		5	6	
♄		3½		3
♃	1½			1
♂	2½			3
♀	½		4	
☿		1½		1
Summa	10	10	10	10

Pro lepší přehlednost si ji překreslíme:

	Teplo	Chladno	Vlhko	Sucho
Slunce	5,5			2
Luna		5	6	
Saturn		3,5		3
Jupiter	1,5			1
Mars	2,5			3
Venuše	0,5		4	
Merkur		1,5		1
Celkem	10	10	10	10

Co je na ní zvláštní? Jednak výsledný součet hodnot každé prakvality je stejný, rovná se 10, tedy znovu se objevuje řecká desítka X. Hodnoty prakvalit jsou přiřazeny podle vládce znamení. Rozdíl proti ostatním klasikům (Ptolemaios, Arabové atd.) je vidět zejména u Jupitera a Venuše.

Víme, že každá planeta kromě dvou světél Slunce a Luny vládne ve dvou znameních, která jsou symetrická podle osy Lev/Vodnář (tzv. osa starých vládců). Víme také, že planety jsou

rozděleny na denní a noční. Pokud si prostudujeme tuto tabulku, zjistíme, že každé znamení je komplementární (k) podle svého vládce. Množství prakvalit odpovídá svým složením znamení, ve kterém je planeta vládcem, může být buď denní nebo komplementární noční.

	teplo	+		-	chladno
sucho		vlhko		sucho	vlhko
ohně		vzduch		země	voda
Beran-Lev-Střelec	Váhy-Vodnář-Bliženci			Kozoroh-Býk-Panna	Rak-Štír-Ryby
Mars-Slunce-Jupiter	Venuše-Saturn-Merkur			Saturn-Venuše-Merkur	Luna-Mars-Jupiter
	(k)	(k)		(k)	(k)

Každá planeta je tedy vládcem odpovídajícího znamení buď v přímé nebo komplementární podobě. Kde vzal Morinus hodnoty této tabulky? Je jeho vlastním výtvozem, nebo měl zdroj, který neznáme? Odpověď na tuto otázku může být pouze spekulativní.

Dalších 300 let později se v díle Основите на древната астрологическа традиция (Джоъотиша Кундли Кханд) autora Чандра Лал Сингх (pseudonym bulharského astrologa ruského původu Fjodora Gruzina (1897-1978)) objevuje tato tabulka:

ПЛАНЕТА	ТОПЛО	ВЛАЖНО	СТУДЕНО	СУХО	ВСИЧКО
Слънце	13.75	-	-	5.00	18.75
Луна	-	15	12.50	-	27.50
Меркурий	-	-	3.75	2.50	6.25
Венера	1.25	10	-	-	11.25
Марс	6.25	-	-	7.50	13.75
Юпитер	3.75	-	-	2.25	6.25
Сатурн	-	-	8.75	7.50	16.25
	25.00	25.00	25.00	25.00	100.00

Podělíme-li hodnoty prakvalit v této tabulce pěti, získáme tabulku stejnou jako u Morina. Dalo by se říct, že tabulka byla převzata z díla Morina a pouze upravena. To je jedna z možností.

Je tu však úvod knihy, kde je psáno:

Tato kniha je překladem z ruštiny. Ruský originál napsal jeden z učedníků velkého učenice, orientalisty, který byl po mnoho let v Tibetu, Číně a Indii, kde byl schopen být v kontaktu s předními místními astrology. Bratr Julian – tak se nazýval tento orientalista –, získal přístup k mnoha rukopisům. Studoval překlady 8 knih slavných súter Mahariši Džajminiho a komentáře k nim od Yeh-LuCh'u-Ts'ai. Samotné sútry jsou známy již 50 století a obsahují staré učení o astrologii. Čtyři poslední knihy súter Džajminiho byly ztraceny v Indii a v evropské astrologické literatuře jsou známy pouze první dvě knihy...

V našem pátrání se tedy objevuje čínský astrolog Yeh-LuCh'u-Ts'ai (Yeh-Lu, Ye Liu, Yeliu, Chutsai) (1189-1244). To je zajímavá osobnost čínských a potažmo mongolských dějin, protože to byl vzdělaný státník, správce mongolské říše za vlády Čingischána a jeho syna Ogodeje (1186-1241). Je znám jako vynikající astronom a výborný astrolog. Měl svou vlastní observatoř a vedl školu astronomie. Vzhledem k jeho vzdělanosti a možnostem vyplývajícím z jeho titulu je zřejmé, že mohl mít přístup k mnoha astronomickým a astrologickým dílům nejen čínského původu, ale i z Indie, Tibetu, Persie, a lze předpokládat, že byl obeznámen i s astrologií babylónskou, řeckou a arabskou. V každém případě víme, že se seznámil s perskou astronomií, a zároveň s astrologií, po dobytí Turkestánu, a z výše uvedeného výtažku je patrné, že měl i kontakt na indickou astrologii. Je známo, že v jeho stanu byla velká knihovna a kompletní astronomické vybavení. Byl přesvědčený buddhista hlásící se k Doismu, tedy k větvi Taoismu. Byl autorem nejen astronomických tabulek, ale i kalendáře a je znám řadou správných astrologických predikcí pro své vládce. Jeho astronomické tabulky následovaly arabský systém výkladu Ptolemaia, i když nevěřil některým vývodům z hlediska sestavení universa.

Dále už vstupujeme pouze na půdu hypotéz. Lze předpokládat, že mohl být autorem těchto tabulek, které byly součástí oněch 8 knih? Myslím, že vzhledem k odlišnostem čínské astrologie ne. Pravděpodobnější je, že základem je dílo mnohem starší (viz odkaz na sútry). Přiřazení prakvalit jednotlivým planetám obecně se objevuje u Ptolemaia, ten však nemá žádné kvantitativní zhodnocení. Do Indie se řecká astrologie a s ní i filosofie podle současných teorií dostává okolo přelomu letopočtu. Nevíme, zda se Aristoteles nemohl při vytváření své teorie prakvalit opírat i o jiné starší prameny. Víme, že astronomické znalosti zachované v indických sútrách jsou často překvapivé, jak nám ukázal Jiří Nitsche objevením fenoménu chladných sil. Z toho všeho docházím k názoru, že v každém případě Morinova tabulka není jeho originální výtvar, že měl přístup k některým zdrojům, které neznáme nebo nebyly dosud nalezeny. Důkazem tohoto tvrzení je i další tabulka z knihy, kterou Morinus neuvádí, a to je přiřazení prakvalit ke znamením:

ЗНАК	ТОПЛО	СУХО	ВЛАЖНО	СТУДЕНО	ВСИЧКО
ТРИГОНЪТ НА ОГНЯ:					
1. Овен	3	5	-	-	8
5. Лъв	6,5	3	-	-	9,5
9. Стрелец	4,5	2,5	0,5	-	7,5
	14	10,5	0,5	-	25
ТРИГОНЪТ НА ВЪЗДУХА:					
3. Близнаци	3	0,5	4	-	7,5
7. Везни	3,5	-	5	-	8,5
11. Водолей	4,5	-	4,5	-	9
	11	0,5	13,5	-	25
ТРИГОНЪТ НА ВОДАТА:					
4. Рак	-	0,5	4	3	7,5
8. Скорпион	-	-	2,5	6,5	9
12. Риби	-	-	4,5	4	8,5
	-	0,5	11	13,5	25
ТРИГОНЪТ НА ЗЕМЯТА:					
2. Телец	-	4,5	-	5	9,5
6. Дева	-	5	-	2	7
10. Козирог	-	4	-	4,5	8,5
	-	13,5	-	11,5	25
Всичко	25	25	25	25	100

U obou tabulek je zajímavá jejich konstrukce. Je vidět snaha o vyvážené rozložení jednotlivých prakvalit v konečném součtu. Vzájemný poměr je harmonický. Odpovídá to i úvaze o indickém vlivu (Jin a Jang). Musíme si uvědomit, že jde o základní hodnoty a v samotném natálním horoskopu, podle rozložení planet, dochází potom k vzájemné interakci a vazbám prakvalit. Zajímavé je i porovnání aktivit planet a znamení. Jako ukázkou si uvedeme tabulku aktivity planet:

	aktivní	pasivní	celkem
Slunce	16,25	2,50	18,75
Luna	6,25	21,25	27,50
Merkur	3,125	3,125	6,25
Venuše	1,25	10,00	11,25
Mars	10,00	3,75	13,75
Jupiter	5,00	1,25	6,25
Saturn	8,125	8,125	16,25
celkem	50,00	50,00	100,00

Výpočet je snadný, ukážeme si ho u Slunce. Teplo je, jak jsme uvedli na začátku, z pohledu aktivity:

teplo ++

sucho - +

aktivní = (teplo) 13,75 + (aktivní polovina sucha) $5/2 = 16,25$

pasivní = (pasivní polovina sucha) $5/2 = 2,50$

K těmto poměrům se vrátíme později při zkoumání možností přímého využití prakvalit při hodnocení natálního horoskopu.

Otázkou je, jak dokázat, že hodnoty v uvedených tabulkách jsou funkční, a jak vyřešit problém toho, že prakvality planet se ve skutečnosti mění spojitě.

V Brně 2.1.2012

Petr Radek